DEPARTMENT OF SANSKRIT VYAKARNA
PROGRAMME: MASTER OF ARTS
SEMESTER: II SEMSETER

SL NO	QUESTION
	SHORT QUESTION
1	प्रौढमनोरमाग्रन्थस्य प्रणेता कः ?
2	अर्थवदधातुरप्रत्ययः प्रातिपदिकमि''त्यत्र अधातुग्रहणस्य किं फलम्?
3	प्रातिपदिकसंज्ञाविधायकं सूत्रं किम् ?
4	प्रत्ययं प्रत्ययान्तञ्च च वर्जयित्वा इति अर्थः कथं लभ्यते ?
5	कृदन्तस्य प्रातिपदिकसंज्ञाविधायकं सूत्रं किम् ?
6	''कृत्तद्धितसमासाश्च'' इत्यत्र समासग्रहणस्य किं फलम् ?
7	लिङ्गविशिष्टपरिभाषायाः सम्पूर्णं रूपं किम् ?
8	स्वौजस्मौट्छष्टाभ्याम्भिस्ङेभ्याम्भ्यस्….. इत्यादि सूत्रे जस् शस् इत्यत्र जकारशकारयोः अनुबन्धकरणस्य किं फलम्?
9	एकशः पदस्य कोर्थः ?
10	रामशब्दस्य अव्युत्पत्तिपक्षे केन सूत्रेण प्रातिपदिकसंज्ञा ?
11	तन्त्रं कतिविधम् ?
12	अक्षत्वरूपं कतिविधम् ?
13	तस्माच्छसो नः पुंसि इति सूत्रे तत्पदेन किं परामृश्यते ?
14	अट्कुप्वाङ्नुम्व्यवायेपि इति सूत्रे नुम् ग्रहणं कस्य उपलक्षणम् ?
15	पर्याणद्धमित्यत्र केन सूत्रेण णत्वं साध्यते ?
16	अतो भिस् ऐस् इति सूत्रे ऐसः स्थाने एस् इति कथन्नोच्यते ?

17	रामाभ्याम् इत्यत्र केन सूत्रेण दीर्घः ?
18	आदेशप्रत्यययोः इति सूत्रे सकारानुवर्तनं कुतः भवति ?
19	आदेशप्रत्यययोः इति पदे द्वन्द्वसाधुत्वं कथम् ?
20	रामौ इत्यत्र कथं पदसंज्ञा ?
21	सर्वशब्दो हि कस्य बोधकः ?
22	द्वन्द्वे च सूत्रं किं ज्ञाप्यते ?
23	जशः स्थाने शी आदेशः शित्वात् अनेकाल्त्वादिति ?
24	पञ्चत्रिंशद् अत्र कथं समासः क्रियते ?
25	समशब्दः कस्य पर्यायः सर्वस्य तुल्यस्य वा ?
26	स्वशब्दः कस्मिन् कस्मिन्नर्थे प्रयुज्यते ?
27	बाह्यशब्दस्य कोऽर्थः?
28	व्यवस्था का ?
29	अतिसर्वाय इत्यत्र कथं न सर्वनामसंज्ञा ?
30	पद्दन्नोमास.. इति सम्पूर्णं सूत्रं लिख्यताम् ?
31	अल्लोपोऽनः सूत्रार्थः कः लिख्यताम् ?
32	रषाभ्यां नो णः समानपदे इति सूत्रे समानग्रहणं किं बोधयति ?
33	पूर्वत्रासिद्धे न स्थानिवत् इति वचनस्य कोऽर्थः ?
34	नलोपः प्रातिपदिकस्य इत्यत्र नपदं लोपपदं कस्यां विभक्तौ रूपम् ?

35	विभाषा ङिश्योः इत्यत्र शी केन सूत्रेण विहितस्य गृह्यते ?
36	हाहा शब्दस्य का व्युत्पत्तिः ?
37	अच्च घेः इत्यत्र घेः इत्यत्र का विभक्तिः ?
38	हल्ङ्याभ्यो दीर्घात् सुतिस्यपृक्तं हल् इति सूत्रे कति पदानि सन्ति ?
39	प्रथमहल् ग्रहणं किमर्थम् ?
40	लुप्यते इति लोपः इति भावसाधनम्, कर्मसाधनमिति किमिति ?
41	प्रत्ययलोपे प्रत्ययलक्षणमिति कीदृशं सूत्रम् ?
42	युष्मदस्मद् षट्संज्ञकास्त्रिषु लिङ्गेषु कीदृक् रूपविशिष्टाः भवन्ति ?
43	अव्ययानां त्रिषु लिङ्गेषु कीदृशं रूपं भवति ?
44	वातप्रमीशब्दस्य कोऽर्थः ?
45	यूस्त्र्याख्यौ नदी इत्यत्र यू पदेन किं ज्ञायते ?
46	अचि श्नुधातुर्भ्रुवांय्वोरियङुवङौ इत्यत्र य्वोः कस्य विशेषणम् ?
47	हूहू इति कीदृशी संज्ञा वर्तते?
48	ख्यत्यात्परस्य इति सूत्रे ख्य इति विकृतनिर्देशः किं बोध्यते ?
49	क्रोष्टुशब्दस्य कथं सिद्धिः ?
50	ग्लौ शब्दस्य कोऽर्थः ?
	SHORT NOTE
1	"अर्थवदधातुरप्रत्ययः प्रातिपदिकम्" इति सूत्रं स्वगिरा व्याख्यायताम् ।

2	कृत्तद्धितसमासाश्च इति सूत्रं स्वगिरा व्याख्यायताम्।
3	प्रातिपिदकसंज्ञाविधायकयोः सूत्रद्वयोः प्रयोजनं प्रतिपाद्यताम्।
4	प्रातिपदिकग्रहणे लिङ्गविशिष्टस्यापि ग्रहणम् इयं परिभाषा व्याख्येया।
5	स्वौजसमौट्छष्टाभ्याम्भिस्ङेभ्याम्भ्यस्ङसिभ्याम्भ्यस्ङसोसाम्ङ्योस्सुप् सूत्रे अनुब्धन्धविचारः क्रियताम्।
6	सुपः सूत्रं व्याख्यायताम्।
7	सरूपाणामेकशेष एकविभक्तौ, इति सूत्रं मनोरमानुगुणं व्याख्यायताम्।
8	तस्माच्छसो नः पुंसि, सूत्रं प्रतिपाद्यताम्।
9	यस्मात्प्रत्ययविधिस्तदादिप्रत्ययेऽङ्गम् सूत्रं सोदाहरणं लिख्यताम्।
10	नामि सूत्रं व्याख्यायताम्।
11	विरूपाणामपि समानार्थानामेकशेषः इति पक्षे घटकलशौ इत्यत्र एकशेषः सम्भवति न वा।
12	स्वादीनां एकवचनद्विवचनबहुवचनसंज्ञायां फलं विचार्यताम्।
13	सर्वादीनि सर्वनामानि, सूत्रं व्याख्यायताम्।
14	द्वन्द्वे च, सूत्रं विमृश्यताम्।
15	आमि सर्वनाम्नः सुट्, सूत्रं प्रतिपाद्यताम्।
16	उभशब्दो नित्यं द्विवचनान्तः इति वचनं विचार्यताम्।
17	अन्तरं बहिर्योगोपसंव्यानयोः, सूत्रं व्याख्यायताम्।
18	स्वमज्ञातिधनाख्यायाम्, सूत्रं प्रौढमनोरमामधिकृत्य लिख्यताम्।
19	रषाभ्यां णो नः समानपदे, सूत्रं प्रतिपाद्यताम्।

20	विभाषा ङिश्योः,सूत्रं प्रतिपाद्यताम् ।
21	हाहान् इति प्रयोगं साधयतु ।
22	अच्च घेःसूत्रं सप्रयोगं साध्यताम् ।
23	अनङ् सौ सूत्रं प्रतिपाद्यताम् ।
24	पतिः समास एव, सूत्रं प्रतिपाद्यताम् ।
25	प्रत्ययलोपे प्रत्ययलक्षणमिति सूत्रे प्रथमप्रत्ययग्रहणस्य किं फलमिति व्याख्यायताम् ।
26	बहुश्रेयसी शब्दः विचार्यताम् ।
27	अचिश्नुधातुभ्रुवां य्वोरियङुवङौ, इति सूत्रं व्याख्यायताम् ।
28	तृज्वत्क्रोष्टुः, सूत्रं व्याख्यायताम् ।
29	अप्तृन्तृच्स्वसृनप्तृनेष्टृत्वष्टृक्षत्तृहोतृपोतृप्रशास्तृणामिति, सूत्रस्य नियमार्थत्वं प्रतिपाद्यताम् ।
30	रात्सस्य, सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम् ।
	LONG QUESTION
1	"अर्थवदधातुरप्रत्ययः प्रातिपदिकम्" इति सूत्रे प्रत्ययपर्युदासः प्रत्ययान्तपर्युदासश्च किमर्थमिति मनोरमादिशा प्रतिपादयत।
2	"कृत्तद्धितसमासाश्च" इति सूत्रे समासग्रहणस्य विध्यर्थत्वं कुतो नेति सोपपत्तिकं समाधाय नियमार्थत्वं समर्थ्यताम्।
3	"ङ्याप्प्रातिपदिकात्" इति सूत्रे हल्ग्रहणस्य वैयर्थ्यमुपपाद्य परिह्रियताम् ङ्याप्स्सोरिति न्यासस्यौचित्यञ्च प्रदर्शयत।
4	विभक्तिश्च, सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम् ।
5	प्रत्ययः, सूत्रं व्याख्यायताम् ।
6	अमि पूर्वः, सूत्रं विव्रियताम् ।
7	अट् कुप्वाङ्नुम्व्यवायेऽपि, सूत्रं व्याख्यायताम् ।

8	अतो भिस् ऐस्, सूत्रं विमृश्यताम् ।
9	आदेशप्रत्यययोः, इति सूत्रं मनोरमानुगुणं व्याख्यायताम् ।
10	आदर्शेन प्रयोगे णत्वनिषेधप्रक्रियां प्रदर्श्य सिद्धान्तं लिखत ।
11	सर्वनामसंज्ञायां फलं प्रतिपाद्यताम् ।
12	जशः शी ,सूत्रेण शी-आदेशविचारः प्रस्तूयताम् ।
13	सर्वादयः पञ्चत्रिंशच्चेतित विचार्यताम् ।
14	पद्दन्नोमास्हन्निशसन्यूषन्दोषन्यकञ्छकन्नुदनासञ्छस्प्रभृतिषु, सूत्रं विचार्यताम् ।
15	पूर्वपरावरदक्षिणोत्तरपराधराणि व्यवस्थायामसंज्ञायाम्, सूत्रं व्याख्यायताम् ।
16	अल्लोपोऽनः, सूत्रं मनोरमानुगुणं व्याख्यायताम् ।
17	नलोपः प्रातिपदिकान्तस्य, सूत्रं व्याख्यायताम् ।
18	आङो नाऽस्त्रियाम्, सूत्रं व्याख्यायताम् ।
19	हल्ङ्याभ्यो दीर्घात् सुतिस्यपृक्तं हल्, इति सूत्रं सपदकृत्यं व्याख्यायताम् ।
20	सख्युरसम्बुद्धौ , इति सूत्रं व्याख्यायताम् ।
21	प्रत्ययलोपे प्रत्ययलक्षणमिति सूत्रं व्याख्यायताम् ।
22	यूख्व्याख्यौ नदी, इति सूत्रं विचार्यताम् ।
23	एरनेकाचोऽसंयोगपूर्वस्य, सूत्रं प्रतिपाद्यताम् ।
24	क्वौ लुप्तं न स्थानिवत्, वार्तिकं व्याख्यायताम् ।
25	ख्यत्यात्परस्य, सूत्रं व्याख्यायताम् ।

DEPARTMENT OF SANSKRIT VYAKARNA
PROGRAMME: MASTER OF ARTS
SEMESTER: II SEMSETER

NUMBER OF UNIT	COURSE CODE	SUBJECT TITLE	QUESTION MARK	SL NO	QUESTION
					SHORT QUESTION
1st Unit	MAVYC202	परिभाषेन्दुशेखरः-2	1	1	परिभाषेन्दुशेखरस्य द्वितीयं प्रकरणं किम् ?
1st Unit			1	2	बाधबीजप्रकरणे कति परिभाषाः सन्ति ?
1st Unit			1	3	बाधबीजप्रकरणस्य प्रथमा परिभाषा का ?
1st Unit			1	4	बाधबीजप्रकरणस्य अन्तिमा परिभाषा का ?
1st Unit			1	5	सकृद्गतौ विप्रतिषेधे यद्बाधितं तद्बाधितमेव इति परिभाषायाः कोऽर्थः ?
1st Unit			1	6	सकृद्गतौ विप्रतिषेधे बाधितं तद्बाधितमेव इति परिभाषया किं कार्यं भवति?
1st Unit			1	7	विकरणेभ्यो नियमो बलीयान् इति परिभाषायाः कथमवतरणसंगतिः ?
1st Unit			1	8	परान्नित्यं बलवत् इति परिभाषायाः कोऽर्थः ?
1st Unit			1	9	परान्नित्यस्य बलवत्त्वे किं बीजम्?
1st Unit			1	10	शब्दान्तरस्य प्राप्नुवन् विधिरनित्यः इति परिभाषा कुत्र स्पष्टा ?
1st Unit			1	11	शब्दान्तरस्य प्राप्नुवन् विधिरनित्यः इति परिभाषायाः उदाहरणं लिखत ?
2nd Unit			1	12	लक्षणान्तरेण प्राप्नुवन् विधिरनित्यः इति परिभाषा केन उक्ता ?
2nd Unit			1	13	लक्षणान्तरेण प्राप्नुवन् विधिरनित्यः इति परिभाषायाः उदाहरणं किम् ?
2nd Unit			1	14	क्वचित् कृताकृतप्रसङ्गमात्रेणापि नित्यता इति परिभाषायाः कोऽर्थः?
2nd Unit			1	15	स्वरभिन्नस्य प्राप्नुवन्विधिः नित्यो अनित्यो वा ?

2nd Unit			1	16	स्वरभिन्नस्य प्रप्नुवन्विधिरनित्यो भवति इति परिभाषा कुत्र वर्तते?
2nd Unit			1	17	नित्यापेक्षया को बलीयो भवति?
2nd Unit			1	18	किन्नाम अन्तरङ्गम्?
2nd Unit			1	19	अन्तरङ्गघटकस्य अङ्गशब्दस्य कोऽर्थः?
3rd Unit			1	20	नाजानन्तर्ये बहिष्ट्वप्रक्लृप्तिः इत्यत्र बहिष् इति पदेन किं ज्ञायते?
3rd Unit			1	21	नाजानन्तर्ये बहिष्ट्वप्रक्लृप्तिः इत्यत्र बहिष्ट्व इति पदस्य कः अर्थः?
3rd Unit			1	22	नाजानन्तर्ये बहिष्ट्वप्रक्लृप्तिः इति परिभाषायाः ज्ञापकं किम्?
3rd Unit			1	23	नाजानन्तर्ये बहिष्ट्वप्रक्लृप्तिः इति परिभाषायाः उदाहरणं किम्?
3rd Unit			1	24	किं शास्त्रं अन्तरङ्गान् विधीन् बाधते?
3rd Unit			1	25	अन्तरङ्गानपि विधीन् बहिरङ्गो लुग्बाधते इति परिभाषायाः ज्ञापकं किम्?
3rd Unit			1	26	अन्तरङ्गान् विधीन् बहिरङ्गो लुग्बाधते इति परिभाषायाः उदाहरणं किम्?
3rd Unit			1	27	वर्णादङ्गं बलीयो भवति इति परिभाषायाः कः अर्थः?
3rd Unit			1	28	वार्णादाङ्गं बलीयो भवति इति परिभाषायां ज्ञापकं किम्?
4th Unit			1	29	अकृतव्यूहाः इति पदस्य कोऽर्थः?
4th Unit			1	30	अकृतव्यूहाः के भवन्ति?
4th Unit			1	31	अकृतव्यूहाः पाणिनीयाः इति परिभाषायाः ज्ञापकं किम्?
4th Unit			1	32	अन्तरङ्गादपि बलवान् कः?
4th Unit			1	33	अपवादपदस्य कोऽर्थः?

4th Unit			1	34	येन नाप्राप्ते यो विधिरारभ्यते स तस्य बाधको भवति इत्यत्र प्राप्त पदे कः प्रत्ययः ?
4th Unit			1	35	येन नाप्राप्ते इति परिभाषायाः कोऽर्थः ?
4th Unit			1	36	क्वचिदपवादविषयेप्युत्सर्गोभिनिविशत इति इत्यत्र क्वचिद् पदेन किं ज्ञायते?
4th Unit			1	37	क्वचिदपवादविषयेप्युत्सर्गोऽभिनिविशत इति इति परिभाषायाः उदाहरणं लिखत।
4th Unit			1	38	क्वचिदपवादविषयेप्युत्सर्गोभिनिविशत इत्यत्र अपवाद पदस्य कोऽर्थः?
5th Unit			1	39	पूर्वं ह्यपवादा अभिनिविशन्ते पश्चादुत्सर्गाः इत्यत्र अभिनिविशन्ते इति पदस्य कोऽर्थः?
5th Unit			1	40	बुद्ध्यारूढाः अपवादा उत्सर्गाः वा ?
5th Unit			1	41	प्रकल्प्य चापवादविषयं तत उत्सर्गा अभिनिविशन्ते इति परिभाषायाः प्रकल्प्यशब्दस्य कोऽर्थः ?
5th Unit			1	42	प्रकल्प्य चापवादविषयं तत उत्सर्गा अभिनिविशन्ते इति परिभाषायां ततः इति पदस्य कोऽर्थः ?
5th Unit			1	43	उपसञ्जनिष्यमाणनिमित्तोऽप्यपवाद उपसञ्जातनिमित्तमप्युत्सर्गं बाधते इति परिभाषां के पठन्ति?
5th Unit			1	44	उपसञ्जनिष्यमाणनिमित्तोऽप्यपवाद उपसञ्जातनिमित्तमप्युत्सर्गं बाधते इति परिभाषायाः कोऽर्थः ?
5th Unit			1	45	कुत्रापवाद अन्तरङ्गेण बाध्यते?
5th Unit			1	46	अभ्यासविकारेषु बाध्यबाधकभावो न भवतीति कया परिभाषया बोध्यते ?
5th Unit			1	47	ताच्छीलिकेषु वाऽसरूपविधिर्नास्तीति परिभाषायाः कोऽर्थः ?
5th Unit			1	48	क्तल्युट्तुमुन्खलर्थेषु वाऽसरूपविधिर्भवति न वा?
5th Unit			1	49	लादेशेषु वाऽसरूपविधिर्भवति न वा ?
5th Unit			1	50	लादेशेषु वाऽसरूपविधिर्भवतीत्यत्र किं ज्ञापकम् ?
			QUESTION MARK	**SL NO**	SHORT NOTE

1st Unit			6	1	पूर्वपरनित्यान्तरङ्गापवादानामुत्तरोत्तरं बलीयः, इति परिभाषा व्याख्यायताम् ।
1st Unit			6	2	सकृद्गतौ विप्रतिषेधे यद्बाधितं तद्बाधितमेव, इत्यस्याः ग्रन्थदिशा सार्थक्यं प्रतिपादयत ।
1st Unit			6	3	सर्वे पूर्वविप्रतिषेधाः संगृहीता इति भाष्यपङ्क्तेः कः आशयः प्रतिपाद्यताम् ।
1st Unit			6	4	'विकरणेभ्यो नियमो बलीयान्' इति परिभाषायाः ज्ञापकस्य त्रयो पक्षाः के इति निरूप्यन्ताम् ।
1st Unit			6	5	परान्नित्यं बलवत् इति परिभाषा नागेशदिशा व्याख्यायताम् ।
1st Unit			6	7	शब्दान्तरस्य प्राप्नुवन् विधिरनित्यो भवति इति परिभाषां ग्रन्थदिशा व्याख्यायत।
2nd Unit			6	8	लक्षणान्तरेण प्राप्नुवन् विधिरनित्यः इत्यस्याः नागेशदिशा व्याख्या विधेया।
2nd Unit			6	9	क्वचित् कृताकृतप्रसङ्गमात्रेणापि नित्यता इत्यस्याः व्याख्या कार्या।
3rd Unit			6	10	नाजानन्तर्ये बहिष्ट्वप्रक्लृप्तिः' इति परिभाषाया अवतरणं प्रतिपाद्यताम् ।
3rd Unit			6	11	अन्तरङ्गानपि विधीन् बहिरङ्गो लुग्बाधते इति परिभाषायाः अवतरणं व्याख्यायताम् ।
3rd Unit			6	12	अन्तरङ्गानपि विधीन् बहिरङ्गो ल्यप् बाधते इति परिभाषा ग्रन्थदिशा व्याख्यायताम् ।
3rd Unit			6	13	वार्णादाङ्गं बलीयो भवति इति परिभाषायाः अर्थं विलिख्य ज्ञापकं सयुक्तिकं लिखन्तु ?
3rd Unit			6	14	वार्णादाङ्गं बलीयो भवति इति परिभाषायाः फलं नागेशदिशा प्रतिपाद्यताम् ।
4th Unit			6	15	अकृतव्यूहाः पाणिनीयाः इत्यस्याः ग्रन्थदिशा सार्थक्यं प्रतिपादयत।
4th Unit			6		अकृतव्यूहाः पाणिनीयाः इत्यस्याः परिभाषायाः व्याख्याने समर्थग्रहणस्य अन्यत्र प्रयोजनं प्रतिपाद्य
4th Unit			6	16	पुरस्तादपवादा अनन्तरान् विधीन् बाधन्ते नोत्तरान्, इति परिभाषा नागेशदिशा व्याख्येया।
4th Unit			6	17	मध्येऽपवादाः पूर्वान् विधीन् बाधन्ते नोत्तरान्, इति परिभाषा ग्रन्थदिशा व्याख्येया।
4th Unit			6	18	अनन्तरस्य विधिर्वा भवति प्रतिषेधो वा, इत्यस्याः ग्रन्थदिशा सार्थक्यं प्रतिपादयत।

5th Unit			6	19	पूर्वं ह्यपवादा अभिनिविशन्ते पश्चादुत्सर्गाः इत्यस्याः अवतरणं विविच्यताम् ।
5th Unit			6	20	प्रकल्प्य चापवादविषयं तत उत्सर्गा अभिनिविशन्ते इति परिभाषायाः अर्थः फलञ्च वर्ण्यताम् ।
5th Unit			6	21	उपसञ्जनिष्यमाणनिमित्तोऽप्यवाद् उपसञ्जातनिमित्तमप्युत्सर्गं बाधते' इति
5th Unit			6	22	अभ्यासविकारेषु बाध्यबाधकभावो नास्ति, इत्यस्याः व्याख्या कार्या ।
5th Unit			6	23	लादेशेषु वासरूपविधिर्नास्ति इत्यस्याः व्याख्या कार्या ।
5th Unit			6	24	उभयनिर्देशे पञ्चमीनिर्देशो बलीयान्, इति स्वाधीतग्रन्थदिशा व्याख्येया।
			QUESTION MARK	**SL NO**	LONG QUESTION
1st Unit			10	1	पुनः प्रसङ्गविज्ञानात् सिद्धम्' 'सकृद्गतौ विप्रतिषेधे यद्बाधितं तद्बाधितमेवे'ति
1st Unit			10	2	पुनः प्रसङ्ग' ' सकृद्गतिः..' इति न्याययोः कैयटोक्तबीजमुपपाद्य तद्दोषदानपूर्वकं च
1st Unit			10	3	''विकरणेभ्यो नियमो बलीयान्' इति परिभाषां सावतरणं व्याकुर्वन्तु ।
2nd Unit			10	4	असिद्धं बहिरङ्गमन्तरङ्गे' इति परिभाषायां प्रमाणं फलञ्चोपपाद्य
2nd Unit			10	5	अर्थकृतबहिरङ्गतायाः खण्डनपूर्वकं 'पूर्वं धातुरुपसर्गेण युज्यते' इति पक्षमुक्त्वा 'अनुदात्तङित' इति सूत्रे कैयटोक्तां लकारविशेषापेक्षत्वाद् बहिरङ्गतां दूषयत ।
2nd Unit			10	6	संज्ञाकृतबहिरङ्गत्वानाश्रयणेन भाष्यकैयटयोर्विरोधमुपपाद्य नागेशदिशा समाधानं
2nd Unit			10	7	'असिद्धं बहिरङ्गमन्तरङ्गे' इति परिभाषा त्रिपाद्यां न प्रवर्तते इति मतं नागेशदिशा
2nd Unit			10	8	अन्तरङ्गं कीदृशं सोदाहरणं व्याख्यायताम् ।
3rd Unit			10	9	'नाजानन्तर्ये बहिष्ट्वप्रक्लृप्तिः' इति परिभाषाया अवतरणम् अस्यां परिभाषायां प्रमाणं
3rd Unit			10	10	अक्षद्यूरित्यत्र यणि कृते ऊठोऽसिद्धत्वाद् वलिलोपापत्तिं 'ह्रस्वस्य पिति' सूत्रस्थभाष्यविरोधञ्च परिहृत्य नाजानन्तर्ये परिभाषायाः फलानि वर्णयत ।
3rd Unit			10	11	'अन्तरङ्गानपि विधीन् बहिरङ्गो लुग्बाधते' इति परिभाषाया अवतरणम्, अर्थम्,

3rd Unit			10	12	वार्णपरिभाषा समानकार्यिताद्वयी कस्य हेतोरन्वधावि सा च केति निरूप्यताम् ।
3rd Unit			10	13	वार्णादाङ्गं बलीयः' इति परिभाषायाः ज्ञापकं विषयञ्च सम्यक् लिखत ।
3rd Unit			10	14	‘‘वार्णपरिभाषाया यदयमभ्यासस्यासवर्णे' इत्यसवर्णग्रहणं करोति", इति भाष्योक्त्या असवर्णग्रहणस्य ज्ञापकता या लभ्यते तस्य उत्तरं नागेशेन कथं दत्तम् ?
4th Unit			10	15	अकृतव्यूहपरिभाषया: फलं प्रमाणञ्च किम् ? तस्या: खण्डनप्रकारश्च नागेशेन [illegible]
4th Unit			10	16	अपवादपदार्थं निरूप्य बाधबीजानि सोदाहरणानि परिभाषेन्दुरीत्या लेख्यानि ।
4th Unit			10	17	'क्वचिदपवादविषयेऽप्युत्सर्गोऽभिनिविशते' इति परिभाषां सावतरणं व्याकुर्वन्तु ।
5th Unit			10	18	उपसञ्जनिष्यमाणनिमित्तोऽप्यवाद उपसञ्जातनिमित्तमप्युत्सर्गं बाधते' इति परिभाषाया अर्थनिरूपणपूर्वकम् अस्यां प्रमाणं फलञ्च निरूपयन्तु ।
5th Unit			10	19	अभ्यासविकारेषु बाध्यबाधकभावो नास्ति' इति परिभाषां सावतरणं व्याख्यायत।

। सिद्धान्तं प्रतिपादयत।

DEPARTMENT OF SANSKRIT VYAKARNA
PROGRAMME: MASTER OF ARTS
SEMESTER: II SEMSETER

NUMBER OF	COURSE CODE	SUBJECT	QUESTION MARK	SL NO	QUESTION
					SHORT QUESTION
1st Unit	MAVYC203	शब्देन्दुशेखर	1	1	लघुशब्देन्दुशेखरस्य रचयिता कः ?
1st Unit			1	2	नागेशभट्टस्य गुरोर्नाम किमासीत् ?
1st Unit			1	3	नागेशभट्टस्य पितुर्नाम किमासीत् ?
1st Unit			1	4	नागेशभट्टस्य मातुर्नाम किमासीत् ?
1st Unit			1	6	नागेशभट्टस्य आश्रयदाता नृपतिः क आसीत् ?
1st Unit			1	7	श्रीरामसिंहः कस्य नगरस्य प्रशासक आसीत् ?
1st Unit			1	8	नागेशभट्टस्य काचित् संततिरासीन्न वा ?
1st Unit			1	10	लघुशब्देन्दुशेखरः कस्य ग्रन्थस्य व्याख्या वर्तते ?
1st Unit			1	11	नागेशः कीदृशः विद्वान् वर्तते ?
1st Unit			1	12	कं प्रणम्य लघुशब्देन्दुशेखरं करोति नागेशः ?
1st Unit			1	13	लघुशब्देन्दुशेखरस्य विग्रहवाक्यं किम्?
1st Unit			1	14	'मनोरमोमार्द्धदेहम्' पदस्य को विग्रहः ?
1st Unit			1	15	अरिकक्षहुताशनात् पदस्य कीदृशो विग्रहः ?
1st Unit			1	16	परिभाव्येति पदं केन प्रकारेण व्याकृतवान् नागेशः ?
1st Unit			1	17	अइउण् इत्यादीनां संज्ञासूत्रत्वं कथं भवति ?

1st Unit			1	18	अइउण् इत्यादिषु संहिताकार्यं कथं न क्रियते ?
1st Unit			1	19	अनुबन्धाः केन कृता: ?
1st Unit			1	20	अइउण् इत्यादिसूत्राणां समाम्नायत्वं कथं भवति ?
1st Unit			1	21	माहेश्वराणीति पदस्य कोऽर्थः ?
1st Unit			1	22	अक्षरसमाम्नाये किमपि कस्मान्नास्त्यनर्थकम् ?
1st Unit			1	23	भाष्यकारः वर्णानामुपदेशस्य किं प्रयोजनमाह ?
1st Unit			1	24	ब्रह्मराशिरित्यस्य कोऽर्थः ?
1st Unit			1	25	लण्सूत्रस्थस्याकारस्येत्संज्ञायाः किम्प्रयोजनम् ?
1st Unit			1	26	किमर्थमनुबन्धाः क्रियन्ते ?
1st Unit			1	27	आदिरन्त्येन सहेता, सूत्रे आदिरिति पदस्य किम् प्रयोजनम् ?
1st Unit			1	28	आदिः कः?
1st Unit			1	29	अन्त्यः कः?
1st Unit			1	30	को नामोपदेशः ?
1st Unit			1	32	'उपदेशेऽजनुनासिक इत्' इति सूत्रे उपदेशपदेन उद्देशस्यापि ग्रहणं भवति न वा ?
1st Unit			1	33	के व्यवसिता: ?
1st Unit			1	34	किं नाम व्यवसितत्वम् ?
1st Unit			1	35	तुल्यास्यप्रयत्नं सवर्णम् इति सूत्रे आस्यग्रहणं किमर्थम् ?
2nd Unit			1	36	अणुदित्सवर्णस्य चाप्रत्ययः इति सूत्रेण किं विधीयते ?

2nd Unit			1	37	वृद्धिरादैच् इत्यत्र वृद्धिशब्दः किम्परकः?
2nd Unit			1	38	वृद्धिरादैच इति सूत्रस्य वाक्यार्थः कः ?
2nd Unit			1	39	वृद्धिरादैच् इति सूत्रे विधेयस्यापि वृद्धिपदस्य पूर्वपाठः किमर्थः ?
2nd Unit			1	40	'हलोऽनन्तराः संयोगः' इति सूत्रे आनन्तर्यं किं रूपम् ?
3rd Unit			1	41	इको गुणवृद्धी सूत्रस्य परिभाषात्वं केन प्रकारेण भवति ?
3rd Unit			1	42	का नाम परिभाषा ?
3rd Unit			1	43	स्थानेऽन्तरतमः इत्यत्र तमप्ग्रहणं किमर्थम् ?
3rd Unit			1	44	आन्तर्यं कतिविधम् ?
3rd Unit			1	45	कानि चतुर्विधानि आन्तर्याणि सन्ति ?
3rd Unit			1	46	उदः स्थास्तम्भोः पूर्वस्य इति सूत्रे उदपदे कीदृशी पञ्चमी ?
3rd Unit			1	47	आदेः परस्येति सूत्रं कस्यापवादः ?
3rd Unit			1	48	अनेकाल्शित्सर्वस्य इत्यत्र शित उदाहरणं किम् ?
3rd Unit			1	49	स्वरितेनाधिकारः इत्यत्र स्वरितेन पदे कस्मिन्नर्थे तृतीया ?
4th Unit			1	50	क्रय्य कस्मिन्नर्थे निपात्यते ?
4th Unit			1	51	को नाम विकल्पः ?
4th Unit			1	52	अनचि च इत्यत्र च किमर्थकः?
4th Unit			1	53	क्रियावाचिनो भ्वादय इत्यत्र क्रियावाचिनः किम् ?
4th Unit			1	54	क्रियावाचिनो भ्वादयः इत्यत्र भ्वादयः किम् ?

4th Unit			1	55	निपातानां द्योतकत्वं वाचकत्वं च कुत्र भवति ?
4th Unit			1	56	गतिश्चेति सूत्रे च किमर्थः ?
5th Unit			1	57	अचोऽन्त्यादि टि इत्यत्र अच कस्मिन्नर्थे षष्ठी?
5th Unit			1	58	न पदान्त इत्यस्मिन्सूत्रे द्विवचनसवर्णादिग्रहणं किमर्थम् ?
5th Unit			1	59	लोपः शाकल्यस्य इत्यत्र अशि इत्यस्यानुवृत्तिः कुतः आयाति?
			QUESTION MARK	SL NO	SHORT NOTE
1st Unit			6	1	'अइउण्' इत्यादि प्रत्याहारसूत्रेषु सन्ध्यभावं नागेशदिशोपपादयत।
1st Unit			6	2	'आदिरन्त्येन सहेता' इति सूत्रं नागेशदिशा संक्षेपेण व्याख्यायताम्।
1st Unit			6	3	प्रतिज्ञाऽनुनासिक्याः पाणिनीयाः इति वाक्यस्याभिप्रायः कः ?
			6	4	'ऊकालोऽज्झस्वदीर्घप्लुतः' इति सूत्रे कालग्रहणस्य अच्ग्रहणस्य च प्रयोजनं निरूपयत।
1st Unit			6	5	आस्य ग्रहणस्य फलं प्रतिपाद्य वर्णानामुच्चारणस्थानं वर्ण्यताम्।
1st Unit			6	6	पूर्वत्रासिद्धमित्यस्याधिकारत्वे फलं सम्यक् प्रदर्श्य कार्यासिद्धत्वपक्षे दोषमुद्भाव्य तत्रत्यो विशेष उपपादनीयः।
2nd Unit			6	7	शेखरकारदिशा 'अणुदित्सवर्णस्ये 'ति सूत्रं व्याकुर्वन्तु।
2nd Unit			6	8	'तपरस्तत्कालस्ये'ति सूत्रस्य तपरशब्दे बहुव्रीहितत्पुरुषयोराश्रयणफलं सप्रमाणं निरूप्य सूत्रस्यास्य विध्यर्थत्वं नियमार्थत्वं वाभिमतमिति विवेचयत।
2nd Unit			6	9	'स्वं रूपं शब्दस्याशब्दसंज्ञा इति सूत्रस्य प्रयोजनं प्रदर्शनीयम्।
2nd Unit			6	10	येन विधिस्तदन्तस्ये 'ति सूत्रे 'येने 'ति तृतीयायाः स्वरूपं सप्रमाणं प्रतिपादयत।
2nd Unit			6	11	'सुप्तिङन्तं पदम्' इति सूत्रघटकीभूतस्यान्तग्रहणस्य प्रयोजनं विशदं विवेचयन्तु।

2nd Unit			6	12	हलोऽनन्तराः संयोगः' इत्यनेन सूत्रेण एकस्य द्वयोर्बहूनां वा हलां संयोगसंज्ञेति विविच्य लिखन्तु ।
3rd Unit			6	13	इको गुणवृद्धी इति सूत्रस्य परिभाषात्वं प्रतिपाद्यताम्।
3rd Unit			6	14	आद्यन्तौ टकितौ इति सूत्रं व्याख्यायत।
3rd Unit			6	15	अनेकाल्शित्सर्वस्य इति सूत्रं नागेशदिशा व्याख्यायत।
3rd Unit			6	16	स्थानेऽन्तरतमः इति सूत्रस्य वाक्यभेदं प्रदर्श्य नागेशमतं प्रस्तूयताम्।
3rd Unit			6	17	अचः परस्मिन् पूर्वविधौ' इति सूत्रघटके पूर्वविधाविति पदे तन्त्रस्वीकारे फलप्रमाणञ्च प्रदर्शयत ।
4th Unit			6	18	'अदर्शनं लोपः' इति सूत्रस्य व्याख्याने समागतस्य प्रसक्तस्य इति पदस्य ग्रहणं किमर्थम्।
4th Unit			6	19	अचो रहाभ्यां द्वे इति सूत्रं नागेशदिशा व्याख्यायताम्।
4th Unit			6	20	इचोऽचि यणयवायावः इत्यस्य आशयं प्रतिपाद्यताम्।
4th Unit			6	21	लोपः शकल्यस्येति सूत्रस्य वृत्तौ अशिग्रहणं किमर्थम् ?
4th Unit			6	22	एकः पूर्वपरयोः इति सूत्रे एकः ग्रहणं किमर्थम्।
4th Unit			6	23	अचोन्त्यादि टि इति सूत्रे प्रतिपदं विभज्य तेषाम् अर्थं प्रतिपाद्यताम्।
5th Unit			6	24	एङः पदान्तादति इति सूत्रे पदान्तादिति किमर्थम् ।
5th Unit			6	25	अवङ् स्फोटायनस्य इति सूत्रस्य स्फोटायनः इति पदस्य व्युत्पत्तिः प्रदर्शनीया।
5th Unit			6	26	अथ प्रकृतिभावः इति प्रसङ्गसङ्गतिः प्रदर्श्यताम् ।
5th Unit			6	27	ऋत्यकः इति सूत्रं नागेशदिशा व्याख्यायताम्।
5th Unit			6	28	वाक्यस्य टेः प्लुत उदात्तः, इति सूत्रस्य प्रसङ्गसङ्गतिः प्रदर्श्यताम्।
5th Unit			6	29	वाक्यस्य टेः प्लुत उदात्तः इति सूत्रे वाक्यग्रहणस्य प्रयोजनं प्रदर्श्य टि ग्रहणस्य प्रयोजनं प्रदर्शयताम्।

5th Unit			6	30	'निपात एकाजि'ति सूत्रं सपदकृत्यं व्याकुर्वन्तु ।
			QUESTION MARK	**SL NO**	LONG QUESTION
1st Unit			10	1	अइउण्' इत्यादीनां संज्ञासूत्रत्वं प्रतिपाद्य 'स्वौजस्' इत्यादीनां सुबादिसंज्ञासूत्रत्वं स्वादिविधायकत्वञ्च निरूपयत।
1st Unit			10	2	'वर्णात्कारः' इति वार्तिकस्य अर्थम्परिष्कृत्य अइउण् इत्यादि सूत्राणां वर्णेभ्यः कारप्रत्ययः कथं न भवतीति सम्यगालोचयन्तु।
1st Unit			10	3	नृत्तावसाने नटराज...... इत्यादि कारिकां सम्पूर्णं विलिख्य प्रतिपादयत ।
1st Unit			10	4	प्रत्याहारेनुबन्धानां कथमज्ग्रहणेषु न, इति भाष्यपङ्क्तिः नागेशदिशा व्याख्यायताम्।
1st Unit			10	5	उपदेशे इदन्त्यम्' 'अच' 'अनुनासिक' इति न्यासेन अन्योन्याश्रयपरिहारप्रकारम्प्रदर्श्य नागेशदिशा खण्डयन्तु ।
1st Unit			10	6	पूर्वं ह्यपवादा अभिनिविशन्ते पश्चादुत्सर्गाः इत्यस्य आशयं वर्ण्यताम्।
1st Unit			10	7	आदिरन्त्येन सहेता' इति सूत्रस्यान्त्यादिशब्दयोः परस्परसापेक्षत्वाद् अन्यतरस्योपादानेनैवान्यतरस्याक्षेपसम्भवे उभयोरुपादानस्य प्रयोजनं
1st Unit			10	8	आचार्यो नागेशः 'हलन्त्यम्' इति सूत्रं समस्तासमस्तं वा मनुते, इति विचार्य शेखरदिशा 'हलन्त्यम्' सूत्रं व्याकुर्वन्तु ।
1st Unit			10	9	उपदेश' इति सूत्रे प्राचीनानां मतानुसारेणोपदेशपदार्थं विविच्य नव्यानां मते प्रसक्तं भाष्यविरोधं समाधायोपदेशपदार्थ शेखरकारोक्तदिशा
1st Unit			10	10	मुखनासिकावचनोऽनुनासिकः इति सूत्रं नागेशदिशा व्याख्यायताम्।
1st Unit			10	11	तुल्यास्यप्रयत्नं सवर्णमिति सूत्रस्य 'तुल्यौ आस्यप्रयत्नौ यस्य' इति शेखरोक्तविग्रहानुसारेण तुल्यशब्दस्य पुंस्त्वं तथा अस्य विग्रहस्य सार्थक्यं
2nd Unit			10	12	'तपरस्तत्कालस्ये'ति सूत्रस्य तपरशब्दे बहुव्रीहितत्पुरुषयोराश्रयणफलं सप्रमाणं निरूप्य सूत्रस्यास्य विध्यर्थत्वं नियमार्थत्वं वाभिमतमिति विवेचयत ।
2nd Unit			10	13	'स्वं रूपं शब्दस्याशब्दसंज्ञा इति सूत्रं शेखरदिशा प्रदर्शनीया ।
2nd Unit			10	14	येन विधिस्तदन्तस्ये 'ति सूत्रं प्रतिपादयत ।
2nd Unit			10	15	'सुप्तिङन्तं पदम्' इति सूत्रं विशदं विवेचयन्तु ।
2nd Unit			10	16	हलोऽनन्तराः संयोगः' सूत्रं शेखरदिशा लिखन्तु ।

3rd Unit			10	17	'इको गुणवृद्धी' इति सूत्रस्य परिभाषात्वमुपपाद्य, अस्य सूत्रस्य विषये लक्षणप्रतिपदोक्तपरिभाषया कथं नेष्टसिद्धिरिति विचार्य अत्रत्यं निर्दुष्टं प्रतिपदोक्तत्वं परिष्कृत्य, तपरसूत्राभिमतं नियमार्थत्वमुपस्थापयन्तु ।
3rd Unit			10	18	स्थानेऽन्तरतमः इति सूत्रं नागेशदिशा व्याख्यायताम्।
3rd Unit			10	19	तस्मिन्निति निर्दिष्टे पूर्वस्य' इति सूत्रघटकीभूतयोः सप्तम्याः इति पदस्य च प्रयोजनं विविच्य वाक्यार्थे उपश्लिष्टस्येत्यर्थं उपपत्तिं दर्शयत ।
3rd Unit			10	20	अलोऽन्त्यस्य इति सूत्रं नागेशदिशा व्याख्यायताम्।
3rd Unit			10	21	इको यणचि इति सूत्रे जातिव्यक्तिपक्षं नागेशदिशा वर्ण्यताम्।
3rd Unit			10	22	अनचि च इति सूत्रं नागेशदिशा व्याख्यायताम्।
3rd Unit			10	23	स्थानिवदादेशोऽनल्विधौ' इति सूत्रस्य प्रयोजनमुपपाद्य 'वद'ग्रहणफलम् आदेशग्रहणफलञ्च विविच्य विधिग्रहणस्य सफलतां प्रदर्श्य, उभयमतेनात्विधावित्यस्यार्थं प्रकाश्य शास्त्रकार्यातिदेशयोः सप्रमाणं सिद्धान्तं लिखन्तु ।
3rd Unit			10	24	'अन्तादिवच्चे'ति सूत्रस्यार्थमुपवर्ण्य स्थानिवत्सूत्रेण तस्य गतार्थता भवति न वेति विचार्य अत्रत्यं ताद्रूप्यं परिष्कुरुत ।
4th Unit			10	25	अदर्शनं लोपः इति सूत्रं ग्रन्थदिशा व्याख्यायताम्।
4th Unit			10	26	एचोयवायावः इति सूत्रं नागेशदिशा व्याख्यायताम्।
4th Unit			10	27	उरण् रपरः इति सूत्रस्य अर्थं प्रतिपाद्य ‘र’'प्रत्याहारः कथं खण्डितो नागेशेनेति सयुक्तिकं सिद्धान्तं व्यवस्थापयन्तु।
5th Unit			10	28	इकोऽसवर्णे शाकल्यस्य ह्रस्वश्च इति सूत्रं नागेशदिशा व्याख्यायताम्।
5th Unit			10	29	प्रत्यभिवादेशूद्रे इति प्रत्यभिवादार्थं प्रतिपाद्य अशूद्रे इति ग्रहणस्य प्रयोजनम् उपस्थाप्य नागेशदिशा व्याख्यायताम्।
5th Unit			10	30	‘निपात एकाजनाङ्' इति सूत्रे 'अनाङ्' इत्यत्र नञः पर्युदासप्रसज्यप्रतिषेधयोः कतमो हि पक्षः समीचीनः? इति सुष्ठु विविच्य एकग्रहणस्य प्रयोजनं विशदं निरूपयत ।

DEPARTMENT OF SANSKRIT VYAKARNA

PROGRAMME: MAVYD

SEMESTER: II SEMSETER

NUMBER OF UNIT	OURSE COI	UBJECT TITL	QUESTION MARK	SL NO	QUESTION	
					SHORT QUESTION	
1 TO 4	**MAVYD204**	**ाकरणसिद्धान्तकौ**	1	1	वैयाकरणसिद्धान्तकौमुद्या: कर्ता क:?	
Unit-1			1	2	समर्थः पदविधिः कीदृशं सूत्रम्?	
Unit-1			1	3	समासस्य कति भेदाः सन्ति?	
Unit-1			1	4	का नाम वृत्तिः?	
Unit-1			1	5	उपसर्जनसंज्ञाविधायकं सूत्रं किम्?	
Unit-1			1	6	अतिहिमम् इत्यत्र कस्मिन्नर्थे अव्ययीभावः समासः कश्चविग्रहः?	
Unit-1			1	7	परोक्षम् इत्यत्र कः समासः?	
Unit-1			1	8	'यथाशक्तिः' इत्यत्र कस्मिन्नर्थे अव्ययीभावसमासः?	
Unit-1			1	9	ससखि इत्यत्र कस्मिन्नर्थे अव्ययीभावसमासः?	
Unit-1			1	10	'उपग्रामम्' इति कस्य समासस्य उदाहरणम्?	
Unit-1			1	11	संख्या वंश्येन इत्यस्य कोऽर्थः?	
Unit-2			1	12	तत्पुरुषः इति कीदृशं सूत्रम्?	
Unit-2			1	13	पञ्चमीभयेन अर्थं स्पष्टं लिखत।	
Unit-2			1	14	तत्पुरुषे किं प्रधानम्?	
Unit-2			1	15	तत्पुरुषः कति प्रकारकाः भवन्ति?	
Unit-2			1	16	न निर्धारणे इति सूत्रस्य कोऽर्थः?	
Unit-2			1	17	'राजपुत्रः' इति कस्य समासस्य उदाहरणम् ?	
Unit-2			1	18	उन्मत्तगङ्गम् इत्यत्र कः समासः?	
Unit-2			1	19	द्विगुसमासस्य कुत्रान्तर्भावो भवति?	
Unit-2			1	20	'पञ्चपादः' इति कः समासः?	

Unit-2			1	21	गति तत्पुरुषे किं भवति?	
Unit-2			1	22	को नामोपपदसमासः?	
Unit-2			1	23	दुःखातीतः इत्यस्य लौकिकविग्रहं लिखत।	
Unit-2			1	24	पुरुषव्याघ्रः इति पदस्य लौकिकविग्रहं लिखत।	
Unit-2			1	25	अतिमालः इति पदस्य लौकिकविग्रहं लिखत।	
Unit-3			1	26	'पीताम्बरः' इति कः समासः?	
Unit-3			1	27	बहुव्रीहेः किं लक्षणम्?	
Unit-3			1	28	बहुव्रीहिसमासस्य कत्यवान्तरभेदाः भवन्ति?	
Unit-3			1	29	बहुव्रीहिसमासविधायकं सूत्रं किम्?	
Unit-3			1	30	कुत्र भवति व्यधिकरणबहुव्रीहिः?	
Unit-3			1	31	युवजानि इति पदस्य लौकिकविग्रहः कः ?	
Unit-4			1	32	द्वन्द्वसमासस्य किं लक्षणम्?	
Unit-4			1	33	द्वन्द्वसमासे कः प्रधानः?	
Unit-4			1	34	को नाम समुच्चयः?	
Unit-4			1	35	इतरेतरद्वन्द्वः कः?	
Unit-4			1	36	समाहारद्वन्द्वः कः?	
Unit-4			1	37	'रामलक्ष्मणौ' इति कः समासः?	
Unit-4			1	38	समुच्चयाद्यर्थे द्वन्द्वविधायकं सूत्रं किम्?	
Unit-4			1	39	पितरौ पदस्य कः लौकिकविग्रहः?	
Unit-4			1	40	गुरुशिष्यौ इति कस्य समासस्य उदाहरणम्?	
Unit-4			1	41	हंसौ इति पदस्य लौकिकविग्रहः कः ?	
Unit-4			1	42	अग्नीषोमौ इति पदस्य लौकिकविग्रहः कः ?	
Unit-5			1	43	एकशेषः कः?	
Unit-5			1	44	द्वीपम् इति शब्दस्य का व्युत्पत्तिः?	
Unit-5			1	45	समासान्तप्रत्ययः कः?	
Unit-5			1	46	अलुक्समासः कः?	

Unit-5			1	47	‘अलुक्’ इत्यस्य अर्थः कः?	
Unit-5			1	48	समासाश्रयः कः?	
Unit-5			1	49	समासाश्रयविधिः कः?	
Unit-5			1	50	विभाषा पुरुषे इति सूत्रस्य कोऽर्थः?	
					SHORT NOTE	
Unit-1			6	1	अव्ययीभावसमासस्य लक्षणं, प्रमुखभेदाः लिखत।	
Unit-1			6	2	भूतपूर्वः ,अधिहरिः इति रूपद्वयं साध्यताम्।	
Unit-1			6	3	अव्ययीभावसमासे पूर्वपदप्रधानता कथं भवति?	
Unit-1			6	4	परोक्षम्, पारेगङ्गम् इति रूपद्वयं साध्यताम्।	
Unit-1			6	5	उपशरदम्, त्रिमुनि इति रूपद्वयं साध्यताम्।	
Unit-2			6	6	तत्पुरुषसमासस्य लक्षणं, प्रमुखभेदाः लिखत।	
Unit-2			6	7	द्वितीयाश्रितातीतपतितगतात्यस्तप्राप्तापन्नैः इति सूत्रं व्याख्यायताम्।	
Unit-2			6	8	कर्मधारयसमासः किम्? उदाहरणं दत्त।	
Unit-2			6	9	शङ्कुलाखण्डः, राजपुरुषः इति रूपद्वयं साध्यताम्।	
Unit-2			6	10	चतुर्थी तदर्थार्थबलिहितसुखरक्षितैः इति सूत्रं प्रतिपाद्यताम्।	
Unit-2			6	11	अर्धपिप्पलो, नखनिर्भिन्नः इति रूपद्वयं साध्यताम्।	
Unit-3			6	12	पञ्चगवधनः, कण्ठेकालः इति रूपद्वयं साध्यताम्।	
Unit-3			6	13	शेषो बहुव्रीहिः इति सूत्रं व्याख्यायताम्।	
Unit-3			6	14	अपुत्रः पुरुषः, उष्ट्रमुखः इति रूपद्वयं साध्यताम्।	
Unit-3			6	15	इनः स्त्रियाम् इति सूत्रं व्याख्यायताम्।	
Unit-3			6	16	सप्तमीविशेषणे इति सूत्रं व्याख्यायताम्।	

Unit-4			6	17	चार्थे द्वन्द्वः इति सूत्रं व्याख्यायताम्।	
Unit-4			6	18	द्वन्द्वसमासस्य भेदाः व्याख्यायताम्।	
Unit-4			6	19	विप्रतिषिद्धं च इति सूत्रं व्याख्यायताम्।	
Unit-4			6	20	विभाषा समीपे इति सूत्रं व्याख्यायताम्।	
Unit-4			6	21	देवताद्वन्द्वे च इति सूत्रं व्याख्यायताम्।	
Unit-4			6	22	दिवसश्च पृथिव्याम् इति सूत्रं व्याख्यायताम्।	
Unit-5			6	23	ग्राम्यपशुसंङ्घेष्वतरुणेषु स्त्री इति सूत्रं व्याख्यायताम्।	
Unit-5			6	24	ऊदनोर्देशे इति सूत्रं व्याख्यायताम्।	
Unit-5			6	25	ऋक्पूरब्धूः पथामानक्षेः इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	
Unit-5			6	26	घरूपकल्पचेलड्ब्रुवगोत्रमतहतेषु ङ्योऽनेकाचो ह्रस्वः इति सूत्रं व्याख्यायताम्।	
Unit-5			6	27	अच्प्रत्यन्ववपूर्वात्सामलोम्नः इति सूत्रं व्याख्यायताम्।	
Unit-5			6	28	न पूजनात् इति सूत्रं व्याख्यायताम्।	
Unit-5			6	29	सम्प्रसारणस्य दीर्घ इति सूत्रं व्याख्यायताम्।	
Unit-5			6	30	नपुंसकम् इति सूत्रं व्याख्यायताम्।	
					LONG QUESTION	
Unit-1			10	1	अव्ययीभावसमासस्य लक्षणं, स्वरूपं, भेदाश्च उदाहरणैः सह विवृणुत।	
Unit-1			10	2	अधिहरिः,सुमद्रमिति प्रयोगद्वयं साध्यताम्।	
Unit-1			10	3	नदीभिश्च, अन्यपदार्थे च संज्ञायाम् इति सूत्रद्वयं व्याख्यायताम्।	
Unit-1			10	4	पञ्चमीभयेन, सप्तमी शौण्डैः सूत्रद्वयं प्रस्तूयताम् ।	
Unit-2			10	5	तद्धितार्थोत्तरपदसमाहारे च इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	
Unit-2			10	6	विशेषणं विशेष्येण बहुलम् इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	
Unit-2			10	7	परवल्लिङ्गं द्वन्द्वतत्पुरुषयोः इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	
Unit-2			10	8	मयूरव्यंसकादयश्च इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	
Unit-2			10	9	जीविकोपनिषदावौपम्ये इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	
Unit-3			10	10	वृद्धिनिमित्तस्य च इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	

Unit-3			10	11	शेषाद्विभाषा इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	
Unit-3			10	12	तत्र तेनेदमिति सरूपे इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	
Unit-3			10	13	उपसर्गाद् बहुलम् इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	
Unit-3			10	14	नित्यमसिच्प्रजामेधयोः इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	
Unit-4			10	15	विशिष्टलिङ्गो नदीदेशोऽग्रामाः इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	
Unit-4			10	16	प्राप्तोदको ग्रामः, प्रपर्णः इति प्रयोगद्वयं साध्यताम्।	
Unit-4			10	17	शिवकेशवौ, कुशकाशम् इति प्रयोगद्वयं साध्यताम्।	
Unit-4			10	18	विभाषा वृक्ष इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	
Unit-5			10	19	स्त्री पुंवच्च इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	
Unit-5			10	20	नपुंसकम् इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	
Unit-5			10	21	न पूजनात् इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	
Unit-5			10	22	पञ्चम्याः स्तोकादिभ्यः इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	
Unit-5			10	23	सम्प्रसारणस्य दीर्घ इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	
Unit-5			10	24	कारे सत्यागदस्य इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	
Unit-5			10	25	तीर्थे ये इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।	

DEPARTMENT OF SANSKRIT VYAKARNA					
PROGRAMME: MASTER OF ARTS					
SEMESTER: II SEMSETER					
NUMBER OF UNIT	COURSE CODE	SUBJECT TITLE	QUE STIO	SL NO	QUESTION
					SHORT QUESTION
1st Unit	**MAVYV205**	**भाषाविज्ञानम्**	1	1	भाषाविज्ञानपदे विज्ञानपदं कमर्थं द्योतयति ?
1st Unit			1	2	किं नाम भाषाविज्ञानम्?
1st Unit			1	3	भाषाशब्दः कस्मिन् लिङ्गे व्यवहृतो भवति ?
1st Unit			1	4	का नाम भाषा ?
1st Unit			1	5	भाषा कथं सामाजिकी भवति?
1st Unit			1	6	ध्वनिः कः?
1st Unit			1	7	ध्वनिविज्ञानं किम्?
1st Unit			1	8	उच्चारणस्थानानि कानि?
1st Unit			1	9	उच्चारणप्रकाराः के?
1st Unit			1	10	लोके सर्वं केन भाषते ?
1st Unit			1	11	व्यञ्जनस्य लक्षणं किम्?
1st Unit			1	12	अनुनासिकवर्णान् लिखत।
2nd Unit			1	13	महाप्राण-अल्पप्राणयोः भेदः कः?
2nd Unit			1	14	रूपविज्ञानं किम्?
2nd Unit			1	15	मूलरूपं किम्?

2nd Unit			1	16	धातुः कः?
2nd Unit			1	17	प्रत्ययः कः?
2nd Unit			1	18	उपसर्गः कः?
2nd Unit			1	19	समासः कः?
2nd Unit			1	20	तद्धितप्रत्ययाः किमर्थं?
2nd Unit			1	21	वाक्यं किम्?
2nd Unit			1	22	वाक्यविज्ञानं किम्?
2nd Unit			1	23	कर्तृ-कर्म-क्रिया सम्बन्धः कः?
2nd Unit			1	24	व्यवह्रियमाणा वाक् का ?
3rd Unit			1	25	वाच्यभेदाः के?
3rd Unit			1	26	अर्थविज्ञानं किम्?
3rd Unit			1	27	शब्दार्थः कः?
3rd Unit			1	28	ग्रासम्यान्ध्वनिनियमः किम्?
3rd Unit			1	29	ध्वनिना कस्य शब्दस्य ग्रहणं भवति ?
3rd Unit			1	30	कति वर्गाः सन्ति?
3rd Unit			1	31	कति स्पर्शवर्णाः सन्ति?
3rd Unit			1	32	सन्दर्भस्य महत्त्वं किम्?
3rd Unit			1	33	वक्ता-श्रोता सम्बन्धः कः?

3rd Unit			1	34	भाषापरिवारः कः?
3rd Unit			1	35	इण्डो-यूरोपीयपरिवारः कः?
3rd Unit			1	36	संस्कृतभाषा कस्मिन् परिवारः?
3rd Unit			1	37	प्राकृतभाषा का?
3rd Unit			1	38	अपभ्रंशः कः?
3rd Unit			1	39	भाषापरिवर्तनं किम्?
3rd Unit			1	40	ध्वनिपरिवर्तनं किम्?
4th Unit			1	41	अर्थपरिवर्तनं किम्?
4th Unit			1	42	रूपपरिवर्तनं किम्?
4th Unit			1	43	समाजभाषाविज्ञानं किम्?
4th Unit			1	44	उपभाषा का?
4th Unit			1	45	मानकभाषा का?
4th Unit			1	46	भाषाभेदाः के?
4th Unit			1	47	मनोभाषाविज्ञानं किम्?
4th Unit			1	48	**भाषायाः वैशिष्ट्यानि ?**
4th Unit			1	49	**भाषासामान्यता किम्?**
4th Unit			1	50	**ध्वनिनियमः इत्युक्ते किम्?**
					SHORT NOTE

1st Unit			6	1	भाषाविज्ञानं किमिति विचार्यताम् ।
1st Unit			6	2	भाषाविज्ञानस्य स्वरूपं क्षेत्रं च विवेचयत।
1st Unit			6	3	ध्वनिविज्ञानस्य (Phonetics) स्वरूपं स्पष्टयत।
1st Unit			6	4	भाषाविज्ञानस्य वैलक्षण्यं प्रतिपाद्यताम् ।
1st Unit			6	5	वाग्विभागविचारः क्रियताम् ।
1st Unit			6	6	भाषापरिवर्तनस्य प्रमुखानि कारणानि कानि सन्ति?
1st Unit			6	7	अर्थविज्ञानस्य (Semantics) स्वरूपं वर्णयत।
1st Unit			6	8	प्रयोगविज्ञानस्य (Pragmatics) स्वरूपं विवृणुत।
2nd Unit			6	9	भाषोत्पत्तिः विचार्यताम् ।।
2nd Unit			6	10	मनोभाषाविज्ञानस्य (Psycholinguistics) स्वरूपं वर्णयत।
2nd Unit			6	11	ऐतिहासिकभाषाविज्ञानस्य स्वरूपं विवेचयत।
2nd Unit			6	12	तुलनात्मकभाषाविज्ञानं स्पष्टयत।
2nd Unit			6	13	भाषायाः उत्पत्तिविषये प्रमुखसिद्धान्तान् विवेचयत।
2nd Unit			6	14	भाषापरिवर्तनस्य कारणानि विवेचयत।
2nd Unit			6	15	उपभाषाया स्वरूपं विवेचयत।
2nd Unit			6	16	मानकभाषाया स्वरूपं विवेचयत।
3rd Unit			6	17	शब्दानां नित्यत्वमनित्यत्वञ्च विचार्यताम् ।
3rd Unit			6	18	भाषासंकेतस्य (Linguistic Sign) स्वरूपं विवेचयत।

3rd Unit			6	19	संरचनावादस्य (Structuralism) स्वरूपं विवेचयत।
3rd Unit			6	20	भाषायाः वैशिष्ट्यानि विवेचयत।
3rd Unit			6	21	भाषाधिगमस्य सिद्धान्तान् विवेचयत।
3rd Unit			6	22	द्विभाषिकत्वस्य (Bilingualism) स्वरूपं विवेचयत।
3rd Unit			6	23	अर्थपरिवर्तनस्य कारणानि उल्लेखं कुरुत।
3rd Unit			6	24	भाषामानकीकरणस्य प्रक्रिया विवेचयत।
4th Unit			6	25	ध्वन्यन्तरं (Allophone) विवेचयत।
4th Unit			6	26	शब्दनिर्माणप्रक्रियाः विवेचयत।
4th Unit			6	27	ध्वनिपरिवर्तनस्य प्रकारान् विवेचयत।
4th Unit			6	28	भाषापरिवारं विवेचयत।
4th Unit			6	29	विवेचनं कुरुत- वैदिकभाषा, पालिभाषा
4th Unit			6	30	विवेचनं कुरुत- मूर्धन्यध्वनीनां नियमः, आर्यशाखा,
					LONG QUESTION
1st Unit			10	1	भाषा का ? तस्याः स्वरूपं लक्षणानि च विवेचयत।
1st Unit			10	2	भाषाविज्ञानस्य विभिन्नानां प्रकाराणां निरूपणं कुरुत।
1st Unit			10	3	ध्वनिः विमृष्यताम् ।
1st Unit			10	4	भाषाविज्ञानस्याङ्गानां निरूपणं कुरुत।
1st Unit			10	5	भाषा परिवर्तनशीला कस्माद् वर्तते? भाषापरिवर्तनस्य प्रमुखानि कारणानि कानि सन्ति?
1st Unit			10	6	भाषोत्पत्तिविषयकाणां वादानां नामोल्लेखपूर्वकं विवेचनं कुरुत।

2nd Unit			10	7	भाषायाः पारिवारिकं वर्गीकरणं निरूपयत।
2nd Unit			10	8	भारतीयार्यभाषावर्गस्य पारिवारिकं वर्गीकरणं विवेचयत।
2nd Unit			10	9	भारोपीयपरिवारस्य भाषावैज्ञानिकदृष्ट्या निरूपयत।
2nd Unit			10	10	वैदिकलौकिकसंस्कृतयोः भेदान् निरूपयत।
2nd Unit			10	11	संस्कृत-अवेस्ताभाषयोः साम्यं वैषम्यं च प्रदर्शयत।
2nd Unit			10	12	प्राकृतभाषाणां विशेषताः निरूप्य तासां संस्कृतात् वैषम्यं च प्रदर्शयत।
3rd Unit			10	13	स्वरूपं निरूपयत- सेमेटिकभाषापरिवारः अपभ्रंशश्च।
3rd Unit			10	14	व्युत्पत्तेः स्वरूपं निरूप्य व्युत्पत्तेः सामान्यान् नियमान् निरूपयत।
3rd Unit			10	15	अर्थोत्कर्षाऽर्थाप्रकर्षयोः स्वरूपं निरूपयत।
3rd Unit			10	16	अर्थपरिवर्तनस्य बौद्धिकान् नियमान् प्रदर्शयत।
3rd Unit			10	17	अर्थपरिवर्तनस्य कारणानां सोदाहरणमुल्लेखं कुरुत।
3rd Unit			10	18	उच्चारणोपयोगिनां शरीरावयवानां निरूपणं कुरुत।
4th Unit			10	19	संस्कृतवर्णमालायाः स्वरूपं निरूपयत।
4th Unit			10	20	संस्कृतवर्णानामुच्चरणस्थानानां निरूपणं कुरुत।
4th Unit			10	21	ध्वनिपरिवर्तनस्य प्रमुखानां कारणानां निर्देशं कुरुत।
4th Unit			10	22	ध्वनिपरिवर्तनस्य प्रमुखानां कारणानां निर्देशं कुरुत।
4th Unit			10	23	ध्वनिनियमस्य स्वरूपं निरूप्य तस्य वैज्ञानिकतां प्रदर्शयत।
4th Unit			10	24	ग्रीमध्वनिनियमस्य सोपपत्तिकां व्याख्यां कृत्वा तस्य महत्त्वं निरूपयत।
4th Unit			10	25	ग्रासमन-वेर्नरयोः ध्वनिनियमयोः स्वरूपं निरूपयत।